

A close-up photograph of several Swedish 1000 Krona banknotes. The notes are partially overlapping and feature a complex security pattern of fine lines and a grid. The word "SVERIGES" is printed in large, bold, black letters across the center of the notes. The lighting creates a shimmering, iridescent effect on the paper. A white rectangular box is superimposed over the upper portion of the image, containing text.

Den Nya Välfärdens arbete gör

nytta för pengarna

Den Nya Välfärdens arbete
gör nytta för pengarna

den
nya
välfärden

Box 5625, 114 86 Stockholm

08-545 038 10 | www.dnv.se

December 2008

Den Nya Välfärden firar 20-årsjubileum. Under denna tid har Sveriges företagare stoppat in många miljoner kronor i verksamheten. Har de fått valuta för pengarna?

I enstaka situationer kan man värdera resultatet av vårt arbete i kronor och ören. Men i allmänhet är detta omöjligt. För det mesta sysslar vi med att påverka politiken. Och om politiken ändrar sig åt det hållet vi önskar formulerar sig två frågor: Beror det på våra insatser eller beror det på något annat? Vad kan det tänkas vara värt?

Det här är en kortfattad och osorterad exempelsamling över våra framgångar. I en del fall kan vi inte ta åt oss mer en delad ära, till exempel när det gäller borttagandet av arvs- och gåvoskatterna samt - senare - förmögenhetsskatten, där vi ingick i en stor kör av angelägna (ingen enskild general kan kanske ta äran av att kriget vunnits, men utan de enskilda generalerna hade kriget inte vunnits). I andra fall, som när det gäller kundvalsmodellens, till exempel skolpengens, genombrott har vi haft avgörande betydelse.

Sveriges företagare har i reda pengar fått långt mer tillbaka av Den Nya Välfärden än de satsat.

Efter fem års juridiska processer vann Den Nya Välfärden det så kallade SYSAV-målet i Regeringsrätten. Innebörden är att kommunerna måste öppna marknader för 50 miljar-

der kronor om året för företagen. Skattebetalarna beräknas spara omkring nio miljarder kronor om året.

Företagarna och skattebetalarna har fått tusenfalt igen av vad som satsats på Den Nya Valfärden. Bara på ett enda projekt!

Skolpeng

Den Nya Valfärden var först i Sverige med att utveckla och dokumentera vad vi kallat kundvalsmodellen, alltså olika peng-system för onåentliga tjänster.

Först kom vår plan för ett skolpengssystem år 1991. Det var en utredning som genomfördes tillsammans med skolfolk och kommunpolitiker om hur kommuner rent praktiskt kan gå tillväga för att inrätta skolpeng. Planen förverkligades år 1992 i de två första kommunerna, Vaxholm och Nacka. I Vaxholm var Den Nya Valfärden konsulter vid införandet.

Skolpengssystemet blev en jätteframgång som nu är standard i Sverige.

Äldreomsorgspeng

År 1992 publicerade vi en handlingsplan för hur ett motsvarande system kunde införas i äldreomsorgen. Där har förverkligandet tagit längre tid. Men numera är det infört i många kommuner.

Barnomsorgspeng

Vår praktiska handlingsplan för kommunerna presenterades 1993. Systemet har genomförts i många kommuner.

En ny sjukvårdsmodell

Kundvalsmodellen med peng-system inom sjukvården har vi kallat Hälso- och Sjukvårdsföretagsmodellen (HSF-modellen). Det ska fungera analogt med skolpengen, alltså att den som inte vill vara inskriven som patient hos landstinget i stället kan välja ett av staten godkänt Hälso- och Sjukvårdsföretag (HSF).

HSF-modellen har presenterats i böcker fyra gånger med början år 1992. Numera börjar systemet införas delvis under beteckningar som ”vårdval” i flera olika landsting, till exempel Halland, Västmanland och Stockholm. Politiken rör sig alltså i den riktning vi förespråkade men alldeles för långsamt och styckevis för att alla goda effekter ska kunna inhämtas.

Tredje sjuklöneveckan försvann

Detta var ett krav som Den Nya Valfärden drivit sedan den tredje sjuklöneveckan infördes. Tredje veckan togs bort av Alliansregeringen.

Vi kämpar nu för en veckas sjuklön istället för två. Om staten anser att den som är sjuk ska ha lön bör den betala det själv, inte tvinga företagen att betala. Den företagare som är sjuk kan för övrigt inte få någon sjuklön på andras bekostnad.

En mer försäkringsmässig bedömning hos Försäkringskassan

År 2004 gjorde Den Nya Velfärden en stor undersökning av Försäkringskassan. Rapportens slutsats är att försäkringskassorna varje år betalar ut mångmiljardbelopp för mycket på grund av bristande försäkringsmässiga kontroller.

Rapporten fick stort genomslag och trycktes i två upplagor. Den uppmärksammades av Rapport, Agenda, SVT 24, TV4 ekonominyheter, DN debatt, SvD, Aftonbladet, Kvällsposten och ett stort antal lokaltidningar.

Rapporten är en viktig impuls i det förändringsarbete inom Försäkringskassan som förbereddes av den föregående regeringen och fortsatts av den nuvarande.

Arbetslösheten på den politiska kartan

Våren 2006 publicerade Den Nya Velfärden tre rapporter om den verkliga arbetslösheten eller utanförskapet, en som handlade om befolkningen i stort, en som handlade om ungdomar och en som handlade om invandrare. Det verkliga utanförskapet visade sig ligga långt över vad som officiellt rapporteras.

Rapporterna slog ned som bomber och uppmärksammades i media under lång tid och gav ammunition åt de borgerliga partierna som vid det laget började tala om utanförskapet som en vinnarfråga inför höstens riksdagsval.

Halverade arbetsgivaravgifter

Halverade arbetsgivaravgifter har varit Den Nya Välfärdens främsta krav sedan start för 20 år sedan. Då talade vi för döva öron. Den borgerliga regeringen 1991 - 1994 var helt ointresserad av att lyssna och efterkommande (s)-regeringar likaså.

På senare år har det till följd av vårt idoga arbete lossnat lite. Alliansregeringen har genom sina selektiva sänkningar av arbetsgivaravgifterna – instegsjobb etc – visat att de som första regering verkligen förstått argumentationen. Men de lösningar som hittills presenterats har varit för små och för krångliga för att få något riktigt genomslag i sysselsättningen.

Men vi kämpar vidare och uppmanar regeringen att halvera arbetsgivaravgifterna för alla företag, åtminstone upp till en lönesumma på 3 mkr motsvarande ungefär tio anställda.

Konkurrenskommissionen

När myndigheter upphandlar varor och tjänster görs många fel. Resultatet blir att företag med bäst anbud inte får teckna kontrakt. Därför inrättade vi Konkurrenskommissionen, en oberoende expertgrupp som uppmärksammar offentliga upphandlares lagbrott. Sedan starten har mer än 500 utredningar genomförts. Ett antal av utredningarna har gått vidare till domstol där enskilda företagare vunnit mot myndigheter.

Konkurrenskommissionen har varit banbrytande. När verksamheten startade för 15 år sedan fanns ingen offentlig eller privat motsvarighet. Kommuner, landsting och stat kunde ostraffat och utan besvär strunta i lagarna. Nu har Konkurrenskommissionen satt stopp för det. Det statliga

Konkurrensverket har nu också börjat intressera sig för dessa frågor.

Bara risken att hamna hos Konkurrenskommissionen gör att många kommunala tjänstemän väljer att försöka göra rätt i stället för att slarva eller fuska sig igenom sina upphandlingar. Ambitiösa tjänstemän ringer ofta till Den Nya Valfärden och vill ha råd. Också journalister ringer och vill ha råd och synpunkter.

Företagarombudsmannen

Företagarombudsmannen hjälper företagare genom att uppmärksamma konkreta exempel på orimliga lagar och annat krångel. Liksom Konkurrenskommissionens står Företagarombudsmannens tjänster gratis till svenska företagares förfogande. Företagarombudsmannen är företagarnas helpdesk.

Företagarombudsmannen och Den Nya Valfärden drev målet om underprisättning av en tomt i Åre kommun till EU-kommissionen och vann. Sverige fälldes i februari 2008 av EU-kommissionen som fastslog att marköverlåtelsen utgjorde ett otillåtet statsstöd. Utslaget är viktigt både för skattebetalarna och för företagarklimatet i Sverige, eftersom kommunerna inte längre kan mygla med underprisförsäljning för att gynna sina favoriter.

Företagarombudsmannen har också under åren framgångsrikt drivit ett antal rättsprocesser mot kommuner och andra myndigheter, som bryter mot lagen på ett sätt som snedvrider konkurrensen eller på annat sätt är dåligt för företagarklimatet.

Integritetsombudsmannen

Integritetsombudsmannens uppgift är att bilda opinion i samhället för en bevarad personlig integritet. I praktiken innebär det att Sveriges företagare ska få ha sitt privatliv ifred för främst statligt snokande. Vi har aktivt bearbetat politikerna via medier och direktkontakter. Det har skett genom ett antal möten, exempelvis i form av presentationer hos politiska partier, och genom ett stort antal införanden i media som tidningar, radio och teve. Bland annat har vårt skrivna underlag direkt legat till grund för ett antal motioner i Sveriges riksdag. Den Nya Valfärden hade länge pekat på riskerna med långtgående FRA-övervakning när denna fråga exploderade sommaren 2008.

Pomperipossa-kampanjen

För några år sedan kunde man råka ut för skatt på reaförluster ("Pomperipossa-effekten"). Vanliga människor drabbades inte – enbart företagare – Problemet var 3:12- eller fåmansbolagsreglerna. Många vägrade att tro att man kunde få skatt på förluster, men så var det. Den Nya Valfärden initierade ett nätverk av företagare och lyckades förmå Riksdagen att ändra lagen.

Försäljning av statliga företag

Har föreslagits av Den Nya Valfärden genom åren, första gången år 1990 i en genomarbetad rapport. Förverkligas nu av Alliansregeringen.

Andra krav och förslag från Den Nya Välfärden som förverkligats

- * Grundlagsskyddet för äganderätten har förstärkts men inte tillräckligt
- * Företagsintern yrkesutbildning har stimulerats
- * Allmänt ökad insikt om behovet av fasta spelregler för samhällsekonomin
- * Vissa insatser har gjorts för att tillgodose behov av riskkapital för småföretag
- * Inflationbekämpningen har prioriterats
- * Statliga institutioner och bolag har privatiserats
- * En ny konkurrenslagstiftning och en ny upphandlingsslag har införts
- * Vissa offentliga monopol har upphävts eller i vart fall naggats i kanten (telefon, post) och börsmonopolet har avskaffats
- * Arbetsförmedlingsmonopolet har upphävts, liksom Sveriges anslutning till en ILO-konvention på området
- * Det statliga företagandet har minskat (men inte det kommunala)
- * Förtidspensionering av arbetsmarknadsskäl har avskaffats
- * Arbetskadeförsäkringen har setts över enligt riktlinjer i våra förslag
- * Flertalet stoppregler för fåmansföretag har slopats och möjligheterna att fondera del av vinsten har ökat något
- * Kravet på obligatorisk revision tas bort
- * Miljöanktionsavgifterna för producenter och importörer av elektriska och elektroniska produkter sänktes från 120 000 kr till 20 000 kr

- * Ökad separering i många kommuner mellan myndighets- och serviceuppgifter och mellan beställare och producent
- * Minskad statlig styrning och reglering, bland annat med statsbidragsvillkor (pengar i en påse i stället för åtskilliga tidigare specialreglerade bidrag) men samtidigt ökad styrning genom att nya lagreglerade uppgifter har lagts på kommunerna
- * Kommunalt utgiftstak, krav på balanserade kommunala budgetar och kommunalt låneförbud för konsumtionsutgifter har beslutats
- * Många kommuner har börjat sälja ut kommunala bolag

Utgivet av Den Nya Valfärden

- Olagligt billigt** – kommunala underprisförsäljningar (2008)
- Integritetens lilla röda** (2008)
- Regeringen har fel om arbetsrätten** – företagarnas egen uppfattning (2008)
- Förenkla reglerna för småföretagare** (2007)
- Den stora obalansen** – hur lagarna missgynnar småföretagare (2007)
- Varför straffa den som försöker göra rätt** (2007)
- Värsta krånglet** (2007)
- Mansförtryck och kvinnovälde** (2007)
- Fullt fokus på företagare**
 - europeiska företagare ger råd till Sveriges regering (2007)
- Med storbror i byxfickan** – integritetsrisker med RFID-chips (2007)
- Roligt värre** (2007)
- Med storbror i uppfinnarverkstan**
 - ny digital övervakning från automatiska öron till internetdammsugare (2006)
- Med storebror i baksätet** – digital övervakning av dina bilfärder (2006)
- Nya beska droppar** – korta kritiska krönikor (2006)
- Första hjälpen**
 - Om dina anställda blir sjuka – en liten handbok (2006)
- Var tredje får inte vara med**
 - en studie om arbetslösheten bland invandrare (2006)
- Hur hög är arbetslösheten, egentligen?** (2006)
- Ole, dole, arbetslös**
 - nästan 3 av 10 ungdomar 16-24 år saknar jobb (2006)
- Ge de arbetslösa en chans**
 - 150 000 nya jobb genom halverade arbetsgivaravgifter (2006)
- Så lyckas du som företagare**
 - de bästa tipsen från svenska entreprenörer (2005)
- Bakom skurkar och skandaler** (2004)
- Värsta krånglet** (2004)
- Jobbet är att mata puman**
 - hur och varför försäkringskassorna slarvar bort 40 miljarder om året av skattebetalarnas pengar (2004)
- Tankebok för entreprenörer**
 - 222 citat från Aristoteles till Ingvar Kamprad (2003)
- Entreprenören bakom allt**
 - 101 svenska succéer från ABBA till ölburkar (2002)
- Beska droppar** – korta kritiska krönikor (2002)
- Skärp dig, Svensson**
 - med deklarationen om medborgerliga skyldigheter (2002)

Personvalsparti – bot för trötta partier (1999)
Berättelsen om jobben (1996)
Baksmällan – förutsättningar för politisk tillnyktring (1995)
Molnstoden – en vision för svenska folket (1994)

Den Nya Välfärden har även givit ut Medborgarnas offentliga utredningar

MOU 2000:1 Sveriges två gränser – om invandrarpolitiken
MOU 1999:1 För Sverige – på tiden!
MOU 1998:1 Samhällsmoral i praktiken
MOU 1997:1 Entreprenören i högsätet
MOU 1996:2 Kommunala företag – hot mot demokrati
MOU 1996:1 Den nya arbetsrätten – ett förslag
MOU 1995:3 Järntrianglar – förnyelsens fiende nummer ett
MOU 1995:2 Irrfärdens slut – för sunna statsfinanser
MOU 1995:1 När folkhemmets barn blivit vuxna
MOU 1994:1 HSF-modellen – patientmakt och kvalitet
MOU 1993:2 Charta Nova – politik för entreprenörskap
MOU 1993:1 Barnomsorg enligt kundvalsmodellen
MOU 1992:2 Hälso- och sjukvård för 2000-talet
MOU 1992:1 Eget val i äldreomsorgen – handledning
MOU 1991:6 Hur man säljer allmännyttethus – handledning
MOU 1991:5 På egna ben – reformera organisationsstödet
MOU 1991:4 Skolpeng hösten 92 – en handlingsplan
MOU 1991:3 Självständiga kommuner
MOU 1991:2 Sänkta skatter för en ny välfärd
MOU 1991:1 Företagsamhetens förutsättningar
MOU 1990:3 En marknad för bostäder åt alla
MOU 1990:2 Medborgarnas miljömanifest
MOU 1990:1 Minska statsskulden – sälj tillgångar
MOU 1989:1 Sänkt skatt för alla
MOU 1988:1 En ny grundlag – ett förslag

Patrik Engellau är författare, styrelseordförande i Stiftelsen Den Nya Välfärden och VD i AktieTorget. Han har arbetat inom FN, Sida och UD, bland annat som chef för svenska ambassaden i Guinea-Bissau.

Efter en period som forskare vid Institutet för Framtidsstudier startade han ett antal företag och har skrivit ett trettiotal böcker om ekonomi, entreprenörskap, samhälle och politik, men också om historia, livsåskådningsfrågor och litteratur.

G Rune Berggren är författare, senior advisor vid Den Nya Välfärden och ordförande i Konkurrenskommissionen. Han har omfattande erfarenheter av offentlig verksamhet.

Han arbetade 35 år som domare, chef för lagstifningsarbetet i ett departement, statssekreterare och som chef för Riksrevisionsverket.

För ett företagervänligare Sverige

Den Nya Valfärden är en tankesmedja som arbetar för ett företagervänligare Sverige. Tankesmedjan, som grundades av Patrik Engellau och G Rune Berggren, har i 20 år presenterat nya lösningar på gamla problem. 4 oktober är en del av Den Nya Valfärden.

DEN NYA VÄLFÄRDEN
FÖRETAGARKONTAKT AB

Arboga
0589-59 01 00

Kilafors
0278-65 05 85

Nora
0587-108 14

Söderhamn
0270-124 95

Örebro
019-13 02 80